

КРИТЕРІЙ 5. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ, ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Система оцінювання на ОНП «Агрономія» за рівнем PhD у СНАУ не просто відповідає стандартам, а є цілісною, науково обґрунтованою та максимально прозорою системою, що базується на принципах студентоцентрованого навчання та доказовості.

Процедури оцінювання повністю чітко визначені загальноуніверситетськими та локальними актами. Базовим документом є «Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ» (<https://surl.li/hjuryr>), яке чітко визначає правила поточного/підсумкового контролю, шкалу оцінювання, а також механізми апеляції та перездачі. Це гарантує юридичну захищеність здобувача та виключає суб'єктивізм. Усі регламенти оприлюднені у відкритому доступі, що забезпечує нульовий поріг інформаційного бар'єру. Система демонструє взірцеву логіку: «Програмні результати навчання (ПРН) → Результати навчання за компонентом (РН) → Методи викладання → Методи оцінювання». Ще на етапі проєктування ОНП кожен результат навчання сформульований як вимірюваний показник. В межах окремих ОК (наприклад, ОК6 «Організація підготовки наукових публікацій...» та ОК8 «Методологія проведення наукових досліджень») інструменти контролю інтегровані в наукову діяльність аспіранта. Оцінюється не репродукція знань, а здатність створювати науковий продукт: структурувати текст дисертації, планувати експеримент, інтерпретувати дані. Це підтверджує, що оцінювання є інструментом вимірювання реальних дослідницьких компетентностей.

Використання змішаного оцінювання (тестування, індивідуальні дослідницькі проєкти, аналітичні завдання, усні захисти) дозволяє всебічно охопити як теоретичний базис, так і практичну майстерність майбутнього доктора філософії. Про кожен метод контролю інформують здобувачів викладачі на перших заняттях, а також вони зафіксовані у силабусі, які розміщені як на сайті, так і в Moodle. Методи оцінювання мають чіткі критерії набору балів, що робить процес оцінювання прогнозованим для здобувача.

Взірцевість підтверджується наявністю дієвого циклу вдосконалення. СНАУ впровадив систему регулярного анкетування аспірантів щодо якості та об'єктивності оцінювання. Результати фідбеку (<https://surl.li/yzucqw>) показують, що 95,2 % респондентів підтвердили, що викладачі об'єктивно та прозоро оцінювали знання, дотримуючись заявлених на початку курсу критеріїв, а також визначених форм контролю, а система накопичення балів була зрозумілою і доступною. Результати питування стають основою для перегляду силабусів та методів контролю в рамках процедур внутрішнього забезпечення якості. Це демонструє динамічність програми та її здатність адаптуватися до потреб здобувачів. Повна публікація силабусів на сайті факультету та сторінці аспірантури (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-agronomiya/>) відбувається задовго до початку навчання, що забезпечує можливість зовнішнього моніторингу та громадського контролю. Це підтверджує відкритість освітнього середовища СНАУ та високий рівень академічної доброчесності.

Отже, система оцінювання на ОНП «Агрономія» є інтегрованою моделлю, де оцінка виступає не лише як засіб контролю, а як стратегічний інструмент підтвердження здатності здобувача до самостійної наукової діяльності, що повністю відповідає критеріям взірцевості.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Процедури атестації здобувачів на ОНП «Агрономія» у СНАУ є цілісною, прозорою та чітко регламентованою системою, яка повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 та кращим академічним практикам. Атестація не є разовою

подією, а виступає логічним завершенням тривалого процесу підтвердження компетентностей. Вона інтегрує два ключові напрями: освітня складова (оцінювання результатів навчання за кожним компонентом (іспити, заліки, захист практики) з фіксацією у відомостях, залікових книжках та індивідуальних планах), наукова складова (постійний моніторинг виконання індивідуального плану наукової роботи, погодженого з науковим керівником, що є допуском до фінального етапу).

На рівні кожного ОК методи контролю (іспити, кейс-стаді, індивідуальні дослідницькі завдання) деталізовані у силабусах. Це забезпечує валідність оцінювання: вимірюються саме ті фахові компетентності, що передбачені ОНП. Результати підсумкового контролю є документально підтвердженими та верифікованими на кожному етапі навчання.

Підсумкова атестація проводиться у формі публічної презентації наукових результатів та захисту дисертації. Взірцевість забезпечується суворим дотриманням процедури: від перевірки виконання індивідуального плану до публічного захисту, що дозволяє об'єктивно оцінити здатність здобувача розв'язувати комплексні проблеми в галузі агрономії та продукувати нове знання.

Завдяки розміщенню нормативної бази на офіційному сайті СНАУ та постійному супроводу здобувачів через відділ аспірантури, процедури атестації є зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Це мінімізує корупційні ризики та сприяє формуванню культури академічної доброчесності. Отже, система атестації на ОНП «Агрономія» демонструє взірцеву стабільність та прозорість, забезпечуючи об'єктивне підтвердження кваліфікації доктора філософії відповідно до національних та міжнародних стандартів.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На ОНП «Агрономія» реалізовано комплексну систему забезпечення об'єктивності оцінювання, яка виходить за межі формального контролю і базується на принципах академічної доброчесності, прозорості та мінімізації людського фактора. Відповідність підтверджується наявністю чітких механізмів, що гарантують неупередженість екзаменаторів. Регламентується це «Положення про організацію освітнього процесу у СНАУ» (<https://surl.li/hjryr>), містить норми щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Це забезпечує незалежність оцінювання як під час поточних іспитів, так і під час атестації наукової складової. Оцінювання ключових етапів наукової роботи (звіти на кафедрі, фаховий семінар) здійснюється колегіально, що нівелює ризик суб'єктивізму одного керівника чи викладача. Використання платформи Moodle для тестування та здачі робіт забезпечує «цифровий слід» кожної відповіді. Автоматизована перевірка тестів та чітко зафіксовані в системі критерії оцінювання (рубрики) виключають можливість упередженого ставлення до здобувача. Це робить процес оцінювання прозорим і таким, що піддається аудиту. У СНАУ вибудовано дієву систему захисту прав здобувачів. Так, здобувачі мають право оскарження результатів навчання, це регламентується «Порядок апеляції результатів контрольних заходів є чітко прописаним, доступним за посиланням (<https://surl.lt/bocgfx>) та доводиться до відома аспірантів на першому занятті.

Інформація про терміни та умови повторного проходження контролю (перескладання) є публічною, що мінімізує корупційні ризики та психологічний тиск на здобувача. Особливістю взірцевого рівня є чіткі правила оцінювання індивідуального плану наукової роботи. Атестація аспіранта за науковим компонентом відбувається за графіком, затвердженим Вченою радою, а результати фіксуються в індивідуальному плані, що робить прогрес у дослідженні вимірюваним та зрозумілим. Програма демонструє не лише наявність правил, а й їх послідовне дотримання. Це підтверджується результатами

анкетування здобувачів (<https://surl.li/yzucqw>), де аспіранти підтверджують зрозумілість вимог та відсутність фактів порушення їхніх прав. Система зворотного зв'язку дозволяє вчасно реагувати на потенційні конфліктні ситуації. Отже, завдяки поєднанню нормативного регулювання, цифрових інструментів контролю та відкритої культури апеляції, ОНП «Агрономія» забезпечує найвищий стандарт об'єктивності та захисту прав здобувачів, що повністю відповідає взірцевому рівню.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політики і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

На ОНП «Агрономія» імplementовано культуру академічної доброчесності, яка базується не на примусі, а на поєднанні високої академічної культури, прозорих регламентів та сучасних технологічних рішень. Політика академічної доброчесності регламентується низкою положень: Кодекс академічної етики Сумського НАУ (<https://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e.pdf>); Наказ №559-од Про затвердження складу комісії з академічної етики (2025) (https://drive.google.com/file/d/1StVUApeJ1GYJdhbp6Y0KyDomZ3iPrV_e/view); Положення про комісію з академічної етики (<https://surl.li/wklnn>); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність (https://drive.google.com/file/d/1p6pRv8rBFBzI_-K3bRpCjuKRjkLL-Bvo/view).

Ці документи визначають не лише правила, а й етичні стандарти, яких послідовно дотримуються всі учасники: від здобувача PhD до гаранта програми та наукового керівника. СНАУ застосовує передове технологічне рішення – антиплагіатну систему StrikePlagiarism.com. Взірцевим є впровадження конкретної шкали оцінювання оригінальності: Коефіцієнт подібності 1 (до 50%) та Коефіцієнт подібності 2 (суворий ліміт до 5%) забезпечують математично точний контроль унікальності. Система автоматично блокує спроби технічних маніпуляцій (прихований текст, заміна символів), що робить перевірку максимально об'єктивною.

Процедура перевірки є децентралізованою та системною. Відділ аспірантури забезпечує координацію та супровід. Випускова кафедра та Гарант ОНП здійснюють змістовний аналіз звітів подібності, оцінюючи коректність цитувань та наукову новизну. Це гарантує, що рішення про допуск до захисту приймається на основі комплексного експертного висновку. Академічна доброчесність у СНАУ — це частина «культури якості». Вона популяризується через дисципліни (наприклад, ОК6) включають модулі з етики наукових публікацій та правил оформлення цитувань, через інформаційну відкритість оприлюднення анотацій, відгуків та самих рукописів у репозиторії (<https://repo.snau.edu.ua/>) та на сторінці спецрад (<https://surl.li/hodloq>) створює умови для публічного моніторингу та унеможливорює академічну нечесність. Дотримання політик доброчесності є сталим процесом. Результати анкетування здобувачів (<https://surl.li/vtakhk>) підтверджують високий рівень довіри до системи оцінювання та відсутність вибіркості у застосуванні правил. Це свідчить про те, що академічна доброчесність є реальною цінністю спільноти ОНП «Агрономія». Популяризація академічної доброчесності на ОНП «Агрономія» реалізується як безперервний процес формування етичної культури науковця через поєднання нормативної чіткості силабусів, цифрової підтримки на профільному ресурсі та масштабних просвітницьких проєктів, таких як щорічний «Тиждень академічної доброчесності» (<https://surl.li/srdgae> (2023) ; <https://surl.li/wuehjl> (2024) ; <https://surli.cc/vnaigt> (2025). Взірцевість підходу підтверджується впровадженням практико-орієнтованих активностей (семінари з етики досліджень, квіз-батли) (<https://surl.li/rzgyce>, <https://surl.li/dquyex>), та інтеграцією модулів з академічної етики до курсу Soft Skills (<https://agro.snau.edu.ua/studentu/soft-skills/>) , що дозволяє трансформувати формальні вимоги антиплагіатної системи StrikePlagiarism.com у свідому професійну цінність

здобувача, підкріплену публічністю результатів у репозиторії СНАУ. Отже, поєднання суворих технологічних фільтрів, чіткої нормативної бази та повної публічності наукових результатів дозволяє стверджувати, що система забезпечення академічної доброчесності на ОНП «Агрономія» відповідає найвищим стандартам і є взірцевою.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Система оцінювання на ОНП «Агрономія» повністю відповідає критеріям взірцевого рівня, оскільки базується на принципах конструктивної узгодженості, прозорості та технологічності. Практика презентації силабуса на першому занятті, де викладач детально роз'яснює «правила гри», критерії оцінювання та строки виконання завдань до початку навчання. Проведення тематичних Квіз-батлів та семінарів з етики досліджень, що перетворює сухі норми на цікавий практичний досвід. Щорічний «Тиждень академічної доброчесності»: Системний захід (кейси 2023–2025 рр.), що залучає всю спільноту ЗВО до обговорення етичних стандартів через воркшопи та дискусії. Форми контролю в межах ОК6 та ОК8 (підготовка рукописів, планування експерименту) спрямовані на створення реальних елементів дисертації, що стимулює здобувача до продуктивної наукової роботи. Регулярне анкетування здобувачів щодо об'єктивності оцінювання, результати якого реально впливають на оновлення змісту силабусів та процедур контролю. Система працює як цілісний механізм, що забезпечує об'єктивне підтвердження кваліфікації доктора філософії та стимулює здобувачів до високих наукових досягнень.